

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 Oslo

Vår dato: **20 NOV 2013**
Vår ref.: 201204985-28 tbm/olah
Arkiv: 617
Deres dato: 03.04.2013
Deres ref.: 1765964

Saksbehandler:
Olav Haaverstad
22959774 / olah@nve.no

Godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for ny 420 kV kraftledning, strekningen Ofoten transformatorstasjon - Kvandal transformatorstasjon i Narvik kommune, Nordland fylke

Vi viser til Deres brev og vedlagte miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) av 3. april 2013 for 420 kV kraftledning mellom Ofoten og Balsfjord, strekningen Ofoten – Kvandal. Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for miljø-, transport- og anleggsplan gitt i konsesjon av 2. mai 2012, post 8 og endelig vedtak fra Olje- og energidepartementet (OED) av 28. august 2013, post 7.

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga den 2. mai 2012 Statnett SF konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til ny 420 kV kraftledning fra Ofoten til Balsfjord. Konsesjonsvedtaket ble påklaget, og endelig vedtak ble fattet av OED den 28. august 2013. I henhold til konsesjonen og OED sitt vedtak skal det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) som skal godkjennes av NVE før anleggstart. Det er gitt nærmere retningslinjer for hva en slik plan skal inneholde. Statnett har valgt å dele opp arbeidet i egne MTA for delstrekningene mellom transformatorstasjonene og egne MTA for de fire transformatorstasjonene. I tillegg blir det utarbeidet en egen MTA for 132 kV ledningen mellom Kvandal og Strømsmo som skal rives.

MTA for strekningen Ofoten – Kvandal ble oversendt fra Statnett den 3. april 2013. Som følge av OEDs endelige vedtak den 28. august 2013 og andre justeringer underveis i prosessen, ble revidert MTA oversendt fra Statnett den 13. september 2013. Denne ble deretter sendt på begrenset høring til reindriftsinteressene, berørte kommuner, Fylkesmannen i Nordland, Sametinget, samt Nordland fylkeskommune med frist den 8. oktober 2013. I tillegg ble det gjennomført dialogmøter mellom Statnett, NVE og de berørte kommunene 23.-25. oktober 2013.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 2. mai 2013, post 8, og endelig vedtak fra OED datert 28. august 2013, post 7, godkjenner NVE fremlagte miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av 420 kV

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 NVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

kraftledning på strekningen Ofoten transformatorstasjon til Kvandal transformatorstasjon i Narvik kommune, og legger denne til grunn for Statnetts videre arbeid.

Vårt vedtak forutsetter at de fremlagte planer for miljø, transport og anlegg ikke går ut over vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen. Videre forutsettes det at nødvendige privatrettslige avtaler om bruk av grunn og eventuelt samtykke til forhåndstiltredelse er på plass før anleggsarbeidet starter.

Vilkår

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Dersom virksomheten avdekker vesentlige avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.
- Dispensasjon fra Riksantikvaren og nødvendige justeringer i forhold til eksisterende kulturminner skal foreligge før arbeidet i de aktuelle områdene kan starte.
- Naturlig revegetering skal være hovedprinsippet for vegetasjonsetablering ved mastepunktene og istandsettelse av terrengskader. Der dette ikke er mulig, eller der det av hensyn til erosjon er ønskelig med raskere vegetasjonsetablering, skal kun godkjente frøblandinger benyttes.
- Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig.
- Det kan fra NVEs miljøtilsyn bli stilt krav om ytterligere detaljering og krav til dokumentasjon for deler av anlegget.

Planen skal revideres fortløpende etter behov. Vi vil presisere at planen ikke skal fravikes uten NVEs godkjenning.

Merknader til planen

Gjennom den begrensede høringen mottok NVE merknader til planen fra Fylkesmannen i Nordland, Reindriftsforvaltningen Nordland, Sametinget og reinbeitedistriktene ved advokat Geir Haugen. Her nevnes og oppsummeres kun de innspillene som er relevante for den aktuelle strekningen.

Fylkesmannen i Nordland mener planen ivaretar hensyn til blant annet hekkelokaliteter for fugl på en tilfredsstillende måte, men viser til at en feil lokalitet er referert i MTA. Denne feilen er i etterkant rettet opp av Statnett.

Reinbeitedistriktene v/advokat Haugen bemerker at høringsfristen er svært kort og tar forbehold om tileggsuttalelse. Reinbeitedistriktene mener natur og miljø nesten alltid blir den tapende part i avveiningen mot funksjonelle, tekniske og økonomiske hensyn. De ber om at det tas inn en passus om at folkerettens beskyttelse av den samiske reindrift tilsier at det må tas særlige hensyn til reindriften. Distriktene ber om at anleggsarbeidene umiddelbart må stanses når rein observeres ved anleggsområdet, i tillegg til at reinbeitedistriktet må varsles. Distriktene må også varsles når arbeidene starter opp og ved endringer i MTA. Videre har reinbeitedistriktene innspill til kapittelet om transport og krever at distriktene trekkes inn i forhandlingene iht. motorferdselloven §10 og at det inngås avtaler med disse. Det samme gjelder for baseplasser. Advokat Haugen påpeker at det er svært viktig at det bestemmes at skogrydding utføres slik at det ikke skaper problemer for bruk av scooter. Avslutningsvis mener reinbeitedistriktene at det er uheldig at det fremstilles slik at man med tett dialog løser alle problemer med reindriften, og at de erfarer at dialogen brukes til å forhandle om utvidet anleggstid med mer.

Reindriftsforvaltningen Nordland gjør oppmerksom på at Skjomen reinbeitedistrikt er berørt av tiltaket. Reindriftsforvaltningen mener videre det er positivt at det legges opp til tett dialog med reinbeitedistriktene, og at det er positivt at det skal være en egen reindriftsordinator. De viser til at beite- og driftsforhold kan variere mye fra år til år, og at slike variasjoner må avklares fortløpende med reinbeitedistriktet.

Sametinget viser til utførte undersøkelser etter kulturminneloven § 9, og at de har identifisert tre områder i Narvik der planen kommer i konflikt med fredete samiske kulturminner. Dispensasjonssøknad anbefales på to av konfliktområdene, mens det for det siste konfliktområde kreves det at Statnett gjør tiltak.

NVE gjennomførte møte med Narvik kommune og Statnett den 23. oktober. I møtet viste Narvik kommune til sin høringsuttalelse i konsesjonsprosessen og merknader der. I tillegg kom det innspill som i hovedsak gikk på informasjon til grunneiere og allmenne interesser. Det er skrevet eget referat fra møtet.

NVEs merknader og vurdering

NVE mener at Statnett gjennom arbeidet med MTA for strekningen har laget en god plan som ivaretar de nødvendige hensyn, slik at negative konsekvenser av tiltaket blir minst mulig. Statnett opplyser at MTA utgjør en del av underlaget for kontraktsforhandlinger med entreprenører. NVE mener det er viktig å etablere systemer som sikrer at informasjon gitt i MTA når ut til alle som er involvert i anleggsarbeidene.

Gjennom konsesjonsprosessen har naturtypen ”Nygårdsfjellet” ikke blitt vurdert. Naturtypen er ”Kalkrike områder i fjellet” og er vurdert som svært viktig. NVE kan ikke se at dette har betydning for konsesjonen som er gitt, men ber om at det vises ekstra hensyn i forbindelse med terrengtransport i området gjennom at kjøring reduseres til et minimum og med et spesielt fokus på restaurering i dette området. NVE viser til avgrensning av området i Miljødirektoratets Naturbase.

Av de vedlagte kartene til MTA og i oversikten over tilgjengelig transportveier (kap. 5.2) går det frem hvilke transportveier som skal brukes til hvilken type kjøring. NVE har ikke detaljkunnskap om hvilke traseer som er nødvendig for transport, men registrerer at det med unntak av T6N og T7N er eksisterende traseer som skal benyttes. NVE mener oversiktene og kartene med fordel kunne vært fremstilt slik at den tyngste planlagte bruken (beltekjøretøy/grav) fremgikk på kartet, men mener for øvrig omfanget av transporttraseer ser gjennomarbeidet og fornuftig ut. Transportplanene inneholder ikke informasjon om terrengtransport med hogstmaskin og lassbærer. NVE forutsetter at dette blir meldt inn dersom det er aktuelt med slik transport i ATV- eller beltekjøretøystraseene.

NVE er opptatt av inngrepene som er beskrevet som midlertidige istandsettes på best mulig måte etter at anleggsarbeidene er ferdige. Naturlig revegetering skal være hovedprinsippet for vegetasjonsetablering for å sikre at stedege arter etableres. Der dette ikke er mulig, eller der det av hensyn til erosjon er ønskelig med raskere vegetasjonsetablering, skal kun godkjente frøblandinger benyttes.

Sametinget stiller krav om tiltak i forbindelse med kulturminner i sin høringsuttalelse. Sametinget anbefaler at det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven i to tilfeller der det ikke er mulig å flytte transformatorstasjon eller trase. NVE forutsetter at nødvendig dispensasjon gis før arbeidene kan settes i gang. Videre krever Sametinget at én transportvei som berør et kulturminne ved Gammelheimen flyttes. NVE mener det er en fordel at eksisterende traseer benyttes i størst mulig grad, men godtar at traseen flyttes hvis Sametinget finner at dette er nødvendig. NVE forutsetter at Statnett avklarer dette direkte med Sametinget før byggestart. Enkelte kulturminner som er avmerket på kartet ligger ikke i tabellen i planen. NVE ber om at disse tas inn.

Forholdet til reindrift er inngående behandlet gjennom konsesjonsprosessen. Olje- og energidepartementet har gjennom sin klagebehandling og det endelige konsesjonsvedtaket ansett at den samlede negative sumvirkningen for reindriften ikke vil gå ut over de folkerettslige rammer gjennom det nye inngrepet, og at grunnlaget for å gi konsesjon er til stede. Departementet har satt som vilkår at det skal tas særlig hensyn for å lette ulempene for reindrift i anleggsfasen, og at konsesjonæren i detaljplanleggingen skal avklare behov i anleggsfasen med de berørte reinbeitedistriktene. De enkelte avbøtende tiltakene for anleggsfasen og driftsfasen skal fastsettes mellom konsesjonæren og reinbeitedistriktet i detaljplanleggingen. Oppnås ikke enighet mellom disse, skal i følge konsesjonen de avbøtende tiltakene fastsettes av konsesjonsmyndigheten. NVE er kjent med at partene, med unntak av Skjomen reinbeitedistrikt, så langt ikke er kommet til enighet. NVE vil derfor ikke foreta en totalvurdering forholdet til reindrift på nåværende tidspunkt. NVE godkjenner MTA-planen som den foreligger og med de tiltak og restriksjoner som er beskrevet, men forutsetter at aktuelle avbøtende tiltak tas inn i MTA-planen når disse er endelige.

Vurderinger i henhold til naturmangfoldloven kapittel II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. På den måten skal forvaltningen i sine vedtak redegjøre for og synliggjøre kunnskapen om og virkningene et tiltak vil få for naturmangfold, og hvordan en har kommet fram til resultatet i den konkrete saken. Gjennom konsesjonsbehandlingen har naturmangfoldlovens kapittel II blitt vurdert, og tillatelse til tiltaket i sin helhet er gitt etter en slik vurdering. NVE vil derfor ikke vurdere tiltaket som helhet i dette vedtaket, men kun de forhold som gjelder MTA-planen.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Etter § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Gjennom konsekvensutredning og konsesjonsbehandling er disse forholdene belyst og vurdert. NVE anser at kravet om at vedtaket i hovedsak skal bygge på eksisterende kunnskap etter naturmangfoldloven § 8 og at prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§10) er oppfylt gjennom den prosessen som har vært. NVE har i forbindelse med behandlingen av MTA gått gjennom eksisterende kunnskap som Artskart og Naturbase for å sikre at den kunnskapen som ligger til grunn er korrekt og oppdatert.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor mindre betydning i denne saken.

Etter § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. MTAen konkretiserer de tiltakene som gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet. Utgiftene til disse tiltakene dekkes av Statnett eller entreprenør etter egne avtaler.

I henhold til § 12 i naturmangfoldloven skal det for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. NVE mener at den MTA som er utarbeidet og de vurderinger som er gjort under arbeidet med denne sikrer at arbeidene blir utført på en best mulig måte for å hindre skade på naturmangfoldet. NVE har i den grad det har vært mulig vurdert alternative metoder, teknikker og

lokalisering for tiltakene som ligger i planen. I et såpass omfattende anleggsarbeid er det åpenbart at det finnes ulike teknikker og driftsmetoder for alle tiltakene som gjøres. NVE mener at arbeidet med MTA og rutineene i denne gir et godt grunnlag for at de samfunnsmessige beste driftsmetodene og teknikk benyttes. For øvrig er alternativ lokalisering og teknikk også vurdert gjennom konsesjonsbehandlingen.

Annet

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har konsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf. pbl § 1-3.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgård Bendiksen
avdelingsdirektør

Lars Grøttå
seksjonssjef

Kopi:

Advokat Geir Haugen, advokatfirma Raugland AS
Fylkesmannen i Nordland
Narvik kommune
Nordland fylkeskommune
Olje- og energidepartementet
Reinbeitedistrikt 21 - Gielas
Reinbeitedistrikt 29 - Skjomen
Reindrifftsforvaltningen
Reindrifftsforvaltningen i Nordland
Salangen kommune
Sametinget

Hausmannsgt. 17 0182 OSLO
Statens Hus, Moloveien 10, 8002 BODØ
8512 NARVIK
Fylkeshuset, 8048 BODØ
Postboks 8148 Dep, 0033 OSLO
Johan Anders Eira, Hesjebakken 42, 9357 TENNEVOLL
Per Niia, Gropveien 142, 8522 BEISFJORD
Markveien 14, 9510 ALTA
Sjøgata 78, 8200 FAUSKE
Herredshuset Sjøvegan, 9355 SJØVEGAN
Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK